

SKOROPANOV S. G.

Reclamation and Cultivation of Peat-Bog Soils

(Tőzegláptalajok telkesítése és művelése)

(Israel Program for Scientific Translation, Jerusalem 1968. Az orosz nyelvű, 1961-ben Minszkben kiadott könyv angol fordítása.)

A szerző kifejtve a láptalajok hasznosításának fontosságát, e 234 oldalas könyvében tárgyalja a túlnyomórészt a Szovjetunió, különösen pedig Belorusszia és Ukrajna területén hosszú éveken keresztül felhalmozódott ismeretanyagot.

A tíz fejezet közül az elsőben a kérdés történeti alakulását vázolja, a Kínában, valamint a rómaiak által épített első ősi lecsapoló rendszereken kezdve. A továbbiakban a lápterületek telkesítésének orosz, majd szovjet irodalmát tekinti át, de nem hiányoznak a nyugat-európai hivatkozások sem.

A második fejezetben a tőzeges és a tőzegláp talajok képződését írja le, majd ezek változatainak kémiai és fizikai jellemzőit ismerteti. Kiterjedten közli a tápanyagtartalmakra, a kémhatásra, az adszorpciós viszonyokra, valamint a fizikai, úgymint porozitási, hőgazdálkodási és a biológiai sajátságokra jellemző adatokat.

A harmadik fejezet a láptalajok lecsapolásának és öntözésének eredményességét mutatja be, tárgyalva mind a nyílt, mind a zárt lecsapoló- és öntözőcsatornák előnyeit és hátrányait.

A negyedik fejezetben a tőzeg telkesítésével kapcsolatos teendőket tárgyalja a szerző, a zombékos területek elegyengetéséről, a láperdők rónázásáról, valamint a láptalajok műveléséről szerzett adatokat ismertette. Részletesen tárgyalja a különböző mélységben és módon végzett szántás hatását a természetett növények termésére, valamint az egyes kultúrák befolyását a tőzegtalaj tulajdonságainak és használhatóságának további alakulására.

Az ötödik fejezet a trágyázásról szól. A tenyészedényekben és kisparcellákon folytatott trágyamegválasztási és adag-kísérletek eredményeit mutatja be nagy részletességgel. Röviden foglalkozik az e talajokon különösen jelentős és hatékony baktérium-trágyák hatásával is.

A hatodik fejezet növénytermesztési kérdésekkel foglalkozik, és pedig a különböző egyényári és évelő kultúrák hatásával. Taglalja ezek hatását a láptalajok tápanyagforgalmára, szervesanyag mérlegére, valamint a talajok fizikai tulajdonságaira. Külön kitér a növények biokémiai aktivitására és az ennek hatására bekövetkező változásokra a talajok aktuális termékenységében. Mindezeket a következtetéseket sokéves tartamkísérletek adataival támasztja alá.

A hetedik fejezet a művelésbe vont lápterületeken bekövetkező változásokkal foglalkozik, a lápok zsugorodásával, a felszín süllyedésével és a folyamatoknak a termékenységben mutatókozó hatásával.

A nyolcadik fejezet a láptalajok hasznosításának elvi alapjait adja. Kitér a megfelelő vetésforgók és a természetthető növények bemutatására, és véleményt mond a legeredményesebben természetthető, de egyben a talaj alakulására is kedvező hatást gyakorló növényekről.

A kilencedik fejezet a talajművelés kérdéseit tárgyalja a vetésforgók keretén belül. Adatokkal tárja fel az egyes talajművelő eszközök talajra gyakorolt hatását, valamint befolyását a következő évi termés hozamára. Ugyanitt tárgyalja röviden a vegyszeres gyomirtószerek hatékonyságát és speciális viselkedését a láptalajokon.

A tizedik fejezet a gazdaságosság kérdéseit foglalja össze. A szerző a láptalajok telkesítését mint az egyes tájakon termelhető érték növelésének eszközét mutatja be. Több kolhoz eredményét mutatja be annak igazolására, hogy a lápok telkesítése és hasznosítása nemcsak üzemi, hanem népgazdasági érdek is, különösen olyan területeken, mint Belorusszia, ahol 2,9 millió hektár a lápterület. Megállapítja, hogy a lápok telkesítése a szervesanyag fokozatos humifikációját és mineralizációját vonja maga után, ami a 46 év alatt 4–5 t/ha értékű volt a vizsgált területen. Felhívja a figyelmet arra, hogy önmagában a lápok telkesítése még nem elegendő a termékenység növeléséhez, hanem csak a modern mezőgazdaság kereteiben, melyben az agrotechnikai eszközök egymással összhangban és teljes skálával kerülnek alkalmazásra, érhető el az eddiginél 50–100%-kal nagyobb termés.

El az irodalmi források száma 482, melyből orosz nyelvű 438 és az ezideig megjelent orosz nyelvű szakirodalomnak teljes felsorolása. A szöveges részt 172 táblázat és 44 ábra kíséri.

DR. STEFANOVITS PÁL

N É V M U T A T Ó

<p>Ádám Antal 385
 Alpár Gyula 81</p> <p>Bacsó Nándor 377
 Balogh Kálmán 337
 Barlai Zoltán 56
 Barta György 60, 91, 209, 237, 333, 357
 Bárdossy György 97, 303
 Bendefy László 175
 Benkőné, Czabalay Lenke 137
 Béll Béla 63, 315
 Boldizsár Tibor 119, 180</p> <p>Enyedi György 311, 317</p> <p>Földváriné, Vogl Mária 419
 Fülöp József 23, 365</p> <p>Góczán László 440
 Gyulay Zoltán 245</p> <p>Harsányi Eszter 439
 Hazay István 23, 353</p> <p>Juhász József 369</p> <p>Kertai György 64
 Kézdi Árpád 438
 Kisvarsányi Géza 251
 Kőrössy László 65</p> <p>Le-Minh Triet 227
 Lévárdi Ferenc 381</p> <p>Marosi Sándor 179</p> | <p>Majzon László 257
 Mártonné, Szalay Emőke 143</p> <p>Nagy Lászlóné 153</p> <p>Orbán Aladár 81</p> <p>Pantó Gábor 159, 207, 217, 361
 Pantó György 263, 437
 Pécsi Márton 311, 319
 Póka Teréz 329</p> <p>Radó Sándor 373
 Rétvári László 340
 Rónai András 180, 427</p> <p>Schmieder Antal 71
 Stefanovits Pál 439, 441, 442, 443
 Stegena Lajos 219, 221, 334, 335
 Szádeczky-Kardoss Elemér 1, 23, 47, 51,
 169, 183, 185, 197, 343, 431
 Székyné, Fux Vilma 173
 Széles Margit 339
 Szilárd Jenő 323
 Szolnoki János 283
 Sztróckay Kálmán Imre 432, 433</p> <p>Tárczy-Hornoch Antal 69, 325
 Tomschey Ottó 437</p> <p>Vadász Elemér 334, 336, 435</p> <p>Willems Tibor 71</p> |
|--|--|

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója — Műszaki szerkesztő: Merkly László
A kézirat nyomdába érkezett: 1970. II. 20. — Terjedelem: 9,1 (A/5) ív,
70.69171 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

TARTALOMJEGYZÉK

A MTA 1969. ÉVI KÖZGYÜLÉSÉNEK OSZTÁLYÜLÉSI ANYAGA

<i>Szádeczky-Kardoss Elemér</i> : A MTA X. Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya osztálytitkári beszámolója	343
---	-----

TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGI BESZÁMOLÓK

<i>Hazay István</i> : A Geodéziai Tudományos Bizottság beszámolója	353
<i>Barta György</i> : A Geofizikai Tudományos Bizottság beszámolója	357
<i>Pantó Gábor</i> : A Geokémiai Tudományos Bizottság beszámolója	361
<i>Fülöp József</i> : A Földtani Tudományos Bizottság beszámolója	365
<i>Juhász József</i> : A Kőolaj-Földgáz és Vízbányászati Tudományos Bizottság beszámolója	369
<i>Radó Sándor</i> : A Földrajzi Tudományos Bizottság beszámolója	373
<i>Bacsó Nándor</i> : A Meteorológiai Tudományos Bizottság beszámolója	377
<i>Lévárdi Ferenc</i> : A Bányászati Tudományos Bizottság beszámolója	381

TUDOMÁNYOS ÉRTEKEZÉS, HELYZETKÉP

<i>Ádám Antal</i> : A földi elektromágneses tér szerepe a Föld belső szerkezetének kutatásában	385
<i>Földváriné, Vogl Mária</i> : Helyzetkép a hazai ritkalelem-kutatás szervezéséről és a munka állásáról	419

KONGRESSZUSI BESZÁMOLÓ

<i>Rónai András</i> : Jelentés az INQUA 1969. aug. 30.—szept. 5. között tartott párizsi kongresszusáról	427
---	-----

KÖNYVSZEMLE

<i>Szádeczky-Kardos Elemér</i> : <i>Koch S.—Sztrókey K.</i> : Ásványtan	431
<i>Sztrókey Kálmán Imre</i> : <i>Ramdohr P.—Strunz H.</i> : Klockman's Lehrbuch der Mineralogie	432
<i>Sztrókey Kálmán Imre</i> : <i>Kostov I.</i> : Mineralogy	433
<i>Vadász Elemér</i> : <i>Bendefy L.—V. Nagy I.</i> : A Balaton évszázados partvonalváltozásai	435
<i>Vadász Elemér</i> : <i>Trunkó L.</i> : Geologie von Ungarn	435
<i>Tomschey Ottó</i> : <i>Zalesszkij B. V.</i> : Physical and Mechanical Properties of Rocks	437
<i>Pantó György</i> : <i>Vlasov K. A.</i> : Geochemistry and Mineralogy of Rare-elements and Genetic Types of their Deposits	437
<i>Kézdí Árpád</i> : <i>Bondarik G. K.</i> : Dynamic and Static Sounding of Soils in Engineering Geology	438
<i>Harsányi Eszter</i> : <i>Vilenszkij D. G.</i> : The Russian School of Soil, Cartography and its Influence on the Soil Cartography of the World	439
<i>Stefanovits Pál</i> : <i>Lobova E. V.</i> : Soils of the Desert Zone of the USSR	439
<i>Góczán László</i> : <i>Al' Benszkii A. V.—Nikitin P. D.</i> : Handbook of Afforestation and Soil Melioration	440
<i>Stefanovits Pál</i> : <i>Tyurin I. V.—Antipov-Karataev I. N.—Csiszevskij M. G.</i> : Reclamation of Solonetz Soils in the USSR	441
<i>Stefanovits Pál</i> : <i>Romanov V. V.</i> : Hydrophysics of Bogs	442
<i>Stefanovits Pál</i> : <i>Skoropánov S. G.</i> : Reclamation and Cultivation of Peat-Bog Soils	443